

Universiteit
Leiden

The Netherlands

Armed non-state actors in conflict: strategic decision-making in the 2014 IS-KRI conflict

Berge, W. van den

Citation

Berge, W. van den. (2024, November 22). *Armed non-state actors in conflict: strategic decision-making in the 2014 IS-KRI conflict*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4150279>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4150279>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Dutch summary | Nederlandse samenvatting

De bewapende niet-statelijke actoren (*armed non-state actors*, ANSA's) Islamitische Staat (IS) en de Koerdische Autonome Regio in Irak (*Kurdistan Region in Iraq*, KRI) namen in juni 2014 gebieden over van de staat Irak, raakten in augustus 2014 met elkaar in een gewapend conflict, en bevochten elkaar in de Syrisch-Koerdische stad Kobani van oktober 2014 tot en met januari 2015. IS en de KRI gedroegen zich als staten, zonder erkenning als zodanig door andere (statelijke) actoren. Veel eerdere studies beschouwen de drie bovenbeschreven gebeurtenissen als een gegeven. Deze studie richt zich echter op de strategische besluitvormingsprocessen voorafgaand en tijdens de gebeurtenissen, die achteraf cruciaal bleken, met als hoofdvraag: hoe valt de strategische besluitvorming van zowel IS, als de KRI te verklaren met betrekking tot deze drie cruciale gebeurtenissen uit hun onderlinge conflict in 2014?

De studie gebruikt drie traditionele paradigma's binnen de internationale betrekkingen als basis voor de analyse: het rationele actor paradigma, het *organizational behavior* paradigma en het *governmental politics* paradigma. Het rationele actor paradigma gaat uit van enkelvoudige actoren, meestal staten, die strategische besluiten nemen op basis van kosten-batenafwegingen. Daarmee zijn echter niet alle besluiten van actoren binnen de internationale betrekkingen te verklaren. Het *organizational behavior* paradigma vormt een alternatief, dat uitgaat van relevante organisatiedelen binnen de actor, die via bureaucratische processen en *standard operating procedures* tot strategische besluitvorming komen. Een ander alternatief is het *governmental politics* paradigma, dat strategische besluitvorming ziet als het resultaat van politieke onderhandelingen tussen de belangrijkste politieke leiders binnen een actor.

Veel studies gebruiken de bovenbeschreven paradigma's primair voor statelijke actoren. Methodologisch bestaan echter geen bezwaren om de paradigma's toe te passen op ANSA's. Daarnaast vullen de paradigma's elkaar aan en overlappen zij elkaar, wat analyses completer maakt. Binnen deze studie vormt complexiteitstheorie een vierde paradigma, dat de andere paradigma's combineert en uitbreidt, uitgaande van wederkerige processen die meerdere strategische niveaus omvatten én non-lineariteit. Non-lineariteit houdt in dat binnen een proces niet altijd sprake is van een eenduidig oorzaak-gevolg verband, maar soms binnen een proces fenomenen ontstaan. Complexiteitstheorie duidt dit fenomeen aan als *emergence*. Waar de drie traditionele paradigma's uitgaan van lineariteit, biedt complexiteitstheorie de meest complete verklaringen. Wel kent complexiteitstheorie een inherente uitdaging om de strategische dimensies te beperken tot de meest relevante, terwijl conclusies theoretisch nooit sluitend zullen zijn.

Het conflict tussen IS en de KRI bevestigt bevindingen van bestaand onderzoek met betrekking tot het belang van de strategische dimensies geografie, bevolking, economie en logistiek, bondgenoten en besluitvormingsprocessen. Echter, meer strategische dimensies

waren van belang, zoals – niet uitsluitend – frictie, doctrine en cultuur. Daarnaast, in lijn met complexiteitstheorie, beïnvloedden strategische dimensies elkaar, ook op verschillende strategische niveaus. Gedragingen en uitingen van de Iraakse minister-president bevestigden IS en de KRI in hun machtsovername in noord-Irak in juni 2014, waarbij beide ANSA's profiteerden van de zwakte van de Iraakse staat. De nieuwe machtsbalans in noord-Irak maakte de KRI een bedreiging voor IS, wat leidde tot een preventieve aanval op de KRI in augustus 2014. De KRI reageerde langs de lijnen van de twee dominante politieke partijen binnen de KRI. Nadat IS uit de KRI was teruggedreven, besloot de KRI Syrische Koerden te steunen in Kobanî onder bondgenootschappelijke druk, maar ook vanuit solidariteit. IS zette een aanvankelijke succesrijke, maar uiteindelijk tot mislukken gedoemde belegering door vanuit ideologisch perspectief. Voor beide zijden was Kobanî van symbolische waarde.

Deze studie geeft een aanzet tot verder onderzoek naar het fenomeen ANSA's binnen het vakgebied Internationale Betrekkingen (*International Relations*, IR), specifiek hun strategische besluitvorming. Waar deze studie zich beperkt tot beschikbare primaire bronnen, aangevuld met secundaire en tertiaire literatuur, kan toekomstig beschikbaar primair bronmateriaal tot nieuwe, wellicht andere, inzichten leiden. Hierbij geldt dat veel beschikbaar primair bronmateriaal een propagandistisch doel diende. Daarnaast richt deze studie zich op input vanuit drie traditionele IR-paradigma's, terwijl juist complexiteitstheorie zich leent voor andere invalshoeken. Met betrekking tot IS en de KRI kunnen – niet uitsluitend – een lokaal sociologisch fenomeen, zoals *asabiyya* (verwantschap), of religie interessante aanvullende verklaringen leveren.

Hoewel de drie traditionele paradigma's elk verklaringen geven voor de strategische besluiten van IS en de KRI, zijn de verklaringen incompleet. Complexiteitstheorie biedt de meest complete verklaringen, waarbinnen de bevindingen van de andere paradigma's én aanvullende verklaringen passen. Complexiteitstheorie sluit daarmee aan bij een trend binnen IR, die uitgaat van multi-disciplinaire verklaringen voor gebeurtenissen en beslissingen van actoren. Veel studies beperken zich echter tot statelijke actoren, terwijl niet-statale actoren – inclusief ANSA's – in toenemende mate invloed verkrijgen. Hoewel complexiteitstheorie breder toepasbaar is dan alleen ANSA's, tonen huidige conflicten met ANSA's de relevantie aan van inzicht in de strategische besluitvorming van dergelijke actoren. Juist de actuele focus op inter-statale conflicten creëert potentiële machtsvacuums, waarbinnen ANSA's gedijen en invloed uitoefenen. Als zodanig horen ANSA's onderdeel te zijn van relevante strategische analyses, inclusief hun onderlinge machtsstrijd. In die zin bestaat behoefte aan academisch en praktisch inzicht in ANSA's in conflict.

Acknowledgements